

REPORTAJ: SCURTMETRAJE LA ADOLESCENTA

In colaborare cu Marius-Adrian Hazaparu
sâmbătă, 23 ianuarie 2010

(SUPLIMENT, 11.00) REPORTAJ / Iosif, regizorul scurtmetrajelor la adolescenta.

(CUZANET, Iasi, 23 ianuarie) - In Copou, timpul a inghetat si el la cele 10 grade cu minus de afara. Cu toate acestea, amfiteatrul din incinta Casei de Cultura "Mihail Ursachi" este aproape plin. Proiectiile lui Iosif, programate la ora 19.00, trebuie sa inceapa. Cap de afis este noul sau documentar de 30 de minute despre doua maternitati din Iasi. Intitulat "MediSin", filmul a atras in sala de proiectii adolescenti, mame sau bunici. Dupa documentar, vor rula sapte scurtmetraje, munca tanarului regizor de doar 17 ani. Iosif Prodan este elev in clasa a XII-a, la Liceul "Garabet Ibrailenu" din Iasi. Primul scurtmetraj l-a realizat cand abia implinise 17 ani. Primul premiu important pentru munca lui l-a castigat in toamna anului 2009, la Festivalul International de Film de la Iasi (IIFF), la sectiunea "Altfel". Pentru viitorul sau, si-a pregatit o proiectie in care el va face Regie-Film la Bucuresti, incepind cu toamna anului urmator. Insa pana atunci, prefera sa le serveasca tinerilor ieseni o portie din scurtmetrajele sale.

Dintre toti cei prezenti in amfiteatru, regizorul e cel mai usor de recunoscut. Putin agitat, cu ochelarii pe nas, merge dintr-o parte in alta a salii, regleaza sunetul, deschide geamul cand cineva se plange ca e foarte cald, si apasa "play" pentru ca filmele sa inceapa. Iosif a surprins in documentar o serie de probleme controversate in intreg sistemul sanitar romanesc. De la medicamentul fenobarbital, aplicat femeilor pentru a putea naste, la darea de mita asistentelor sau doctorilor si pana la cazuri de malpraxis. In sala se lasa linistea cand pe peretele urias camera surprinde o tanara mamica ce-si spune povestea. Gemenii i-au murit la nastere din cauza doctorului. Unul dintre micuti a fost scapat pe jos de acesta, ducand la o sangerare intracraniana. In urma cazului de malpraxis, medicul a incetat sa mai profeseze. Documentarul a reusit sa starneasca reactii, intrebari si opinii in sala. Iar aprecierea pentru demersul facut, si pentru curajul sau, cum a precizat un barbat din public, s-a vazut si auzit in ropotul de aplauze starnit la sfarsit.

Primul scurtmetraj, cam lung

Desi a mai avut o proiectie in Cafeneaua "Acaju" acum doua luni, Iosif e mereu emotionat. Pentru a-si motiva echipa cu care lucreaza, de fiecare data cand termina un film, se face si o proiectie in oras. Sunt invitati prieteni, cunostinte, iar afisele abia isi ususca lipiciul pe stalpi. Vorbeste deschis si degajat despre pasiunea lui, regia. Isi aminteste cu zambetul pe buze ca totul a inceput ca o joaca de-a actoria. Mai intai, in piese de teatru la scoala. Apoi, si-a dezvoltat pasiunea pentru cinematografie urmarind filme, filme, si iar filme. A inceput sa scrie texte, care deveneau apoi mici scenarii. La primul sau scenariu, pentru un lungmetraj, a lucrat aproximativ 3-4 luni. Insa textele mai scurte si mai usor de pus in practica l-au atras mult mai mult. "Am inceput sa scriu scenarii mai scurte, pe care sa le pot face. Cumva, ma limitam. Preferam sa scriu ceva mai simplu, mai banal, dar pe care sa-l pot face efectiv, fara sa am frustrarea aia ca nu il pot duce pana la capat, nu am bani, sau nu am oameni". Primul scurtmetraj l-a realizat cind a implinit 17 ani, si cu un aer obiectiv, recunoaste ca filmul era foarte banal, putin cam lung pentru a fi numit "scurt", iar ca actiune o discutie intre doua persoane. De atunci a trecut aproape un an, si Iosif a dat viata altor 10 scenarii, transformate mai apoi in scurtmetraje, a terminat un documentar, are in plan alte doua, iar cea care alimenteaza tot curajul sau este pasiunea pentru film.

Tematicile sale sint usor tineresti. "Pe langa faptul ca sunt la indemana de facut, filmez cu prietenii, colegii mei, suntem de-o varsta, mi-e si usor sa-i abordez si sa lucrez cu ei. Totul este si mai personal, inteleg mai bine anumite aspecte, este si varsta mea acum... Bine, peste 10 ani cand o sa ma uit la filmele mele de acum o sa mi se para niste prostii teribile, dar acesta a fost inceputul", se amuza Iosif.

"Folosesc scenariile mele ca pe un soi de filmoterapie"

Pe blogul sau, liceanul spune despre sine ca este "un tip oportunist, mizantrop, ipocrit si semi-doct, tanar cineast independent, cu un caracter dificil, fixist, uneori misogin". Gesticuleaza mult, si imi spune ca pentru a face filme cu o camera micuta, de familie, "din aia cu care isi filmeaza americanii ziua lor de nastere" nu e usor, calitatea vizuala scade, sunetul nu poate fi calificat decat prost, iar munca din spatele cortinei este uneori in zadar. Iosif, alaturi de echipa sa, fac scurtmetraje de dragul artei, si nu a tehnicii. Iosif recunoaste cu amaraciune ca daca ar avea suficienti bani, ar putea sa isi permita o camera video profesionala cu care ar putea sa isi puna in practica, la o calitate net superioara, toate scenariile. Compromisurile pe care le face sunt tot din cauza banilor. "Daca ar fi dupa mine, da, as mai merge o data la fimari. Dar actorii fac acest lucru din placere, din pasiune... Nu am contract cu ei ca sa le spun "n-a iesit bine asta, mai facem o data". Trebuie sa ma concentrez sa-mi iasa bine din prima. Si atunci esti tot timpul constrans de timp- cineva trebuie sa plece, altcineva nu mai poate, e... greu". Iosif are si modele in ceea ce priveste regia de film. Ca tehnica, Tarkovsky, Lynch, Bergman, si regizori italieni, Antonioni, De Sica, si, desigur, romani - Mungiu, Porumboiu. Cade pe ganduri cand il intreb daca realitatea din jur si problemele societatii il inspira si ii dau idei de film. Iosif isi foloseste scenariile si ceea ce scrie ca pe un soi de defulare, de

“filmoterapie”. Problemele care il macina sunt transpuse in scenarii, apoi in filme. Lupta cu ele se transforma de fapt in imagini si sunete. Realitatea din jur a fost cea care l-a inspirat si pentru documentarul despre maternitatile din Iasi si conditiile de acolo. Pe parcursul filmarilor a inceput sa afle despre anumite probleme pe care in mod normal nu le-ar fi aflat. Desi a obtinut aprobare pentru a filma, conducerea a fost foarte “rece” si retinuta la una din cele doua maternitati din Iasi, “Cuza Voda”. Mereu cand trecea pe acolo i se spunea sa i se arate filmul inainte de a fi difuzat. La “Elena Doamna”, fiind un spital mai mic, oamenii sunt mult mai deschisi. “Am observat ca toata reticenta personalului fata de cineva dinafara e data de comportamentul directorului. Iti arunca doua trei hartii cu statistici in fata si nu stiu cum sa scape mai repede de tine”, povesteste Iosif. Ideea i-a venit cand cauta pe Internet festivaluri internationale la care sa participe cu filmele sale, si care abordau aceasta tematica, a drepturilor omului.

Iosif e hotarat sa mearga la cat mai multe festivaluri de profil. Cu inflacarare, deruleaza in cuvinte cum ar trebui sa fie “filmate” propriul sau viitor: sa ia premii pentru scurtmetrajele sale, sa fie cunoscut pe plan local, si sa reuseasca sa fie admis la Universitatea Nationala de Arta Teatrala si Cinematografie. / Luciana Ungureanu